

Co s odpadem v lese

[ekoporadna]

V poslední době se velkým nešvarem stávají lidmi vytvořené skládky. Někomu z kapsy vypadne papír, jiný bez výčitek vyhodí pet lahev do křoví a další se dokonce přiklání k tomu, že může do lesa odvézt valník odpadu. Každý se pak podivuje nad tím, jací dokážou lidé být, ale jen někteří se rozhodnou černou skládku sami uklidit.

Tímto článkem Vám dnes nabídneme návod, jak černou skládku zlikvidovat. Jak si se vším poradit, na co si dát pozor a hlavně, kterých chyb se vyvarovat, aby jste se nedostali do podobných peripetií jako aktéři úklidu černé skládky, o kterých si napíšeme dříve, než se dostaneme k návodu "jak se poprat s černou skládkou".

Uklidit černou skládku je velmi jednoduché - tak tohle si mysleli i lidé, kteří se rozhodli uklidit les na severu Čech. Domluvili si kontejner z technických služeb jako sponzorský dar, koupili rukavice, doma si půjčili lopaty a hrábě a se svačinou se vydali k černé skládce, která již 3 týdny krásnila silnici 1. třídy, vedoucí lesem. Přijel kontejner a začalo se nakládat. Dospěli se oháněli lopatami a děti běhali po lese s odpadkovým pytlem, který se pomalu plnil různými obaly. Práce šla rychle od ruky a za dvě hodiny již nebylo co uklízet. S kontejnerem se všichni ještě podél silnice několikrát přesunuli k malým skládkám, které bylo potřeba naložit a pak spokojeni se svou prací odjeli domů. A tady by to vše skončilo, kdyby se ovšem jednalo o obyčejnou skládku a ne, o předmět doličný. Policie totiž zjistila majitele černé skládky, zahájila proti němu řízení a černou skládku potřebovala jako důkazní materiál. Jenže předmět doličný hyzdil les! To se nezamlouvalo ekologům a policejní důkaz odvezli na řízenou skládku. Jenže policie nevěděla o úklidu černé skládky a ekologové zase o černé skládce jako o předmětu doličném. Policii tedy zmizel důkaz neznámo kam a řízení proti majiteli skládky se muselo zastavit. Je ještě důležité dodat, že policii skládku nahlásila starostka místní obce a ekologové nahlásili její úklid správě CHKO na jejímž území skládky byla. Tímto nahlášením vše také skončilo a dál se o to již nikdo nestaral. Jinak řečeno CHKO nemělo povinnost nic hlásit policii a policie zase CHKO.

Vše by tedy skončilo a majitel skládky by z toho vyvázl bez pokuty, kdyby se o úklidu skládky nedozvěděla novinářka místního deníku a nerozhodla se o tom napsat článek. Spojila se s ekology a začala psát. Jenže do deníku by toho bylo málo a tak se rozjela ke starostce obce, na které skládka leží, zeptat se na názor ohledně činnosti ekologů na jejím území. Starostka se rozvyprávěla o skládce a o policii a také o tom, že majitel skládku raději uklidil, aby s ní neměl problémy a nemohl dostat pokutu a že na základě tohoto, se policie přestala o skládku zajímat. Světlo do všeho ale vnesla novinářka, když oznámila starostce, že skládku uklidili ekologové a vše nahlásili CHKO. Starostka se tedy okamžitě spojila s policií a protože bylo dokázáno, že skládku neuklidil majitel, ale třetí osoba, mohlo být řízení opět zahájeno a strůjce skládky, protože je podnikatel, mohl se těšit na tučnou pokutu.

Na závěr příběhu snad už zbývá jen dodat, že podnikatel nakonec žádnou pokutu neobdržel, protože se domluvil se zdejší traktoristou, který mu odpad odveze na skládku. Podnikatel měl dokonce účet a tak policie nemohla nic dělat. Traktorista jeden valník odvezl na skládku a získal tak potvrzení za uložení odpadu a druhý valník pak vysypal do lesa. Protože nikdo nemohl dokázat, kolik odpadu na začátku bylo, řekl traktorista, že se vše vešlo na jeden valník. Jako důkaz nepomohlo ani to, že v odpadu v lese se našlo skoro 50 kg plakátů, zvoucí na diskotéku do podnikatelova hotelu, asi 100 láhví od tvrdého alkoholu, účtenky na adresu hotelu s platbou za elektřinu a nájem a všechno dohromady pak zaplnilo kontejner nákladního automobilu. V některých případech je dlouhá ruka zákona opravdu zakrnělá.

Pojďme ale nyní k realizaci vlastního úklidu

Dříve než začnu uklízet, musím si položit několik otázek. Budu uklízet sám nebo mi pomůžou kamarádi? Nebo vše zorganizuji jako akci pro veřejnost, které se budou moci zúčastnit i lidé, které neznám? Pokud někoho pozvu, jak se dostane na místo úklidu? Jak a kam odvezu odpad? Mám dostatek pytlů na odpad? Mám rukavice pro uklízejí? Jaká je to skládka (jsou to papíry podél cest v lese nebo cílená skládka odpadu z hospody nebo feťácké doupe, které bude plné nebezpečných injekčních stříkaček a prezervativů? Chci zůstat jen u úklidu nebo dát vědět o akci i novinářům? Je skládka na území, které je jakýmkoliv způsobem chráněno?

Otázek je spousta, ale je nutné si je položit. Pokud se rozhodnete uklízet, začněte nejprve s malou akcí, kdy pozvete jen své přátele a budete uklízet pouze odpad podél cesty nebo v lese, či za panelákem, v okolí rybníka. K malé akci nebudete potřebovat žádnou techniku ani nářadí, pouze rukavice a pytle. Tato akce je časově nenáročná na přípravu a určitě je potřebná k získání zkušeností, proto ji všude doporučuji. Zde je návod, jak na to.

A. Malá skládka s malým počtem uklízejí

Co je potřeba zajistit před akcí a na akci:

Domluvte si schůzku na úřadě na odboru životního prostředí, v jehož katastru skládka leží a tam jim přednesete svůj návrh na úklid černé skládky. Nezapomeňte dodat, že potřebujete pomocnou ruku odboru životního prostředí. Lidem na úřadě to zalichotí a zbaví se tím také svého úkolu, protože černé skládky má tento odbor na starosti, takže budou rádi, když jim skládku uklidíte. Společně na úřadě by jste se pak měli domluvit na následujících věcech:

- **kam uložím odpad?** - samozřejmě na skládku. Odbor životního prostředí má na starosti svoz odpadu a černé skládky, tudíž uložení na skládku zajistí sami
- **jak odpad odvezu?** - dohodněte se s úřadem, že odpad napytlujete a necháte na domluveném místě, kde si jej pracovníci úřadu (technických služeb) vyzvednou a odvezou na skládku. Místo volte v blízkosti skládky, ať jej nikam nemusíte vozit! Domluvte se také, ať napytlovaný odpad nezůstává dlouho na určeném místě, jinak jej roztáhá zvěř! Doporučuji uklízet v neděli a zajistit odvoz odpadu v pondělí
- kde seženu pytle na odpad? - na městském úřadě Vám pytle dají

Tak tohle jsou ty nejdůležitější otázky a teď už to zjednoduší:

- **má o úklidu ještě někdo vědět?** - určitě zavolejte na CHKO či NP, leží-li skládka na jejich území a oznamte jim svůj záměr. Určitě nebudou nic namítat, ale je dobré, když vědí, co se děje na jejich písčce
- **má to vědět i policie?** - tak do toho bych se již nepouštěl. Úřad o skládce bude díky Vám vědět a měl by si již poradit sám
- **mají mít uklízejí rukavice?** - bezpodmínečně. Zamezíte tím poranění o sklo a jiné ostré předměty, z nichž by mohla vzniknout otrava krve nebo ošklivá rána. Buďte se plácněte přes kapsu a rukavice kupte nebo řekněte přátelům ať si každý rukavice přinese.
- **jak se k místu úklidu dostanu?** - na kole, autem, autobusem, vlakem, pěšky... záleží jen a jen na Vás.
- **jak se k místu úklidu dostanou přátelé?** - jako Vy
- **budu potřebovat i nějaké nářadí?** - občas přijdou vhod hrabičky. Nářadí je potřeba u akce, kdy budete likvidovat spoustu odpadu. Pokud uklízíte papíry podél lesní cesty, stačí Vám člověk, pytel a rukavice.

Se svými přáteli se dohodněte na následujícím:

- **v který den uklízet?** - určitě uklízejte o víkendu, více lidí bude mít čas.
- **v kolik hodin by měl být sraz?** - určitě v dopoledních hodinách. Po obědě už se nikomu nechce

- **jak dlouho by měl úklid trvat?** - jenom ne déle než dvě hodiny. Po dvou hodinách už je to otrava a na příští akci nikdo nepřijde

- **co si mají vzít s sebou?** - věci na ušpinění, rukavice, pití a malou svačinu, eventuelně fotoaparát, někdy se hodí i holiny

- **je rozumné brát na úklid i děti?** - dokonce je to ideální. Děti si tak zapamatují, že se nesmí házet odpad mimo popelnici. Připravte se ale na to, že za půl hodiny přestane děti bavit uklízet a budou kolem Vás pobíhat, hrát si na honěnou a schovávat se. Nechte je, ať se vyblbnou, svou úlohu v úklidu už splnili

- **jak uklízet?** - to se velmi liší podle počtu lidí a hodně to záleží na Vašem organizačním talentu. Aspoň malá rada:

- uklízíte-li podél cesty a je vás málo, jděte jedním směrem a sbírejtebr - uklízíte-li podél cesty a je vás dostatek, jděte si naproti a uprostřed se setkejte nebo uklízejte více lesních cest

- uklízíte-li skládku na malé ploše, pak rozdělte práci - starší a silní nosí rozměrné a těžké věci, děti pobíhají kolem a sbírají odpad, který rozfoukal vítr nebo roztahala zvěř, ti co mají holínky vynášejí předměty z potoka

- **co po akci?** - udělejte si skupinovou fotku s hromadou naplněných pytlů jako vzpomínku, všem poděkujte a pak si skočte na limonádu

B. Velká skládka s velkým počtem uklízejících

Co považujeme za velkou skládku? Takovou skládku, která je natolik rozměrná, že k jejímu odvozu budete potřebovat kontejner. A velký počet lidí? To je takový počet lidí, který nezvládnete kočírovat sám a budete potřebovat pomoc některého z kamarádů. Když to zkusíme dát do příkladu, tak se může jednat o větší počet malých skládek podél jedné cesty, který je potřeba uklízet ve skupinkách. To znamená, že na každou skládku určíte tři lidi, z nichž jeden musí být ten, který ví, co dělat. Ví, že po úklidu jedné skládky se má přesunout k další, bude znát místo, kam se budou shromažďovat pytle. Ví, co má dělat, až se někdo řízne do prstu. Bude dávat pozor na děti, které sbírají odpad v jeho okolí. Bude vědět, kde je hlavní organizátor, až se ho zeptá policista, lesník nebo jenom turista.

Co je potřeba zajistit před akcí a na akci:

Stejně jako v kapitole A. , domluvte si schůzku na úřadě a domluvte se na následujícím:

- **kam uloším odpad?** - samozřejmě na skládku. Odbor životního prostředí má na starosti svoz odpadu a černé skládky, tudíž uložení na skládku zajistí sami

- **jak odpad odvezu?** - tentokrát budete již potřebovat kontejner. Dohodněte se s úřadem, aby Vám zajistil v určený den a v určenou hodinu jeho přistavení. Domluvte se také na čase, kdy úklid skončí, aby si úřad mohl kontejner odvézt.

- **kde seženu pytle na odpad?** - na městském úřadě Vám pytle dají

Tak tohle jsou ty nejdůležitější otázky a teď už to zjednoduší:

- **má o úklidu ještě někdo vědět?** - určitě zavolejte na CHKO či NP, leží-li skládka na jejich území a oznamte jim svůj záměr. Určitě nebudou nic namítat, ale je dobré, když vědí, co se děje na jejich písčku

- **má to vědět i policie?** - tak do toho bych se již nepouštěl. Úřad o skládce bude díky Vám vědět a měl by si již poradit sám

- **mají mít uklízející rukavice?** - bezpodmínečně. Zamezíte tím poranění o sklo a jiné ostré předměty, z nichž by mohla vzniknout otrava krve nebo ošklivá rána. Budťo se plácněte přes kapsu a rukavice kupte nebo řekněte přátelům ať si každý rukavice přinese.

- **jak se k místu úklidu dostanu?** - na kole, autem, autobusem, vlakem, pěšky . . . záleží jen a jen na Vás

- **jak se k místu úklidu dostanou přátelé?** - jako Vy

- **budu potřebovat i nějaké náradí?** - určitě uvažujte nad lopatami a hráběmi.

Se svými přáteli se dohodněte na následujícím:

- **v který den uklízet?** - určitě uklízejte o víkendu, více lidí bude mít čas
- **v kolik hodin by měl být sraz?** - určitě v dopoledních hodinách. Po obědě už se nikomu nechce uklízet
- **jak dlouho by měl úklid trvat?** - jenom ne déle než dvě hodiny. Po dvou hodinách už je to otrava a na příští akci nikdo nepřijde
- **co si mají vzít s sebou?** - věci na ušpinění, rukavice, pití a malou svačinu, eventuelně fotoaparát, někdy se hodí i holiny a pokud mají, tak i lopatu a hrábě. Tady dejte ale pozor, ať víte, kdo s sebou nářadí bere. Je hloupost, aby měl nářadí úplně každý. Každý by s ním chtěl pak pracovat a nezbyl by nikdo na ostatní práci
- **je rozumné brát na úklid i děti?** - dokonce je to ideální. Děti si tak zapamatují, že se nesmí házet odpad mimo popelnici. Připravte se ale na to, že za půl hodiny přestane děti bavit uklízet a budou kolem Vás pobíhat, hrát si na honěnou a schovávat se. Nechte je, ať se vyblbnou, svou úlohu v úklidu už splnili
- **jak uklízet?** - to se velmi liší podle počtu lidí a hodně to záleží na Vašem organizačním talentu. Aspoň malá rada:
 - uklízíte-li skládku na malé ploše, pak rozdělte práci - někdo se stará s lopatou o sypký materiál, starší a silní nosí rozměrné a těžké věci, děti pobíhají kolem a sbírají odpad, který rozfoukal vítr nebo roztahala zvěř, ti co mají holínky vynášejí předměty z potoka
 - pokud uklízíte skládku na velké ploše, tak se rozdělte na skupinky a každá se pak stará o jinou část úseku. Jen nezapomeňte, že až úklid dokončí, mají se přesunout na další úsek nebo pomoci jiné skupině s úklidem. Je ideální, aby všichni skončili s prací ve stejnou dobu. To neznamená, že každému dáte stejné množství odpadu, ale že rychlá skupina pomůže té pomalejší
- co po akci? - udělejte si skupinovou fotku s hromadou naplněných pytlů jako vzpomínku, všem zúčastněným poděkujte a pak si skočte na limonádu

C. Z kapitoly B. udělejte akci pro veřejnost

Dejte možnost zúčastnit se úklidu i lidem z Vašeho okolí. Uklidte například Vaše sídliště. Spousta lidí nadává na odpad v jejich okolí, dejte jim tedy šanci ho uklidit.

Body potřebné k organizaci a zajištění materiálu jsou popsány v kapitole B. Vše ostatní si napíšeme nyní.

Před akcí:

- pokud chcete na akci upozornit v místních novinách, pak nezapomeňte, že do redakce musíte přinést článek v dostatečném předstihu před uzávěrkou článku a před vydáním novin. Pokud se jedná o čtrnáctideník, který má vyjít v pondělí před Vaší akcí, tak musíte dodat článek nejpozději 2-3 týdny před akcí
- **14 dní před akcí** - navrhnete si plakátek, který vylepíte po městě. Pro představu máte v článku návrh plakátku. Nezapomeňte ale na: kdy a kde je sraz, co s sebou, kdo akci organizuje, trochu inspiračního textu, je to sice dražší, ale snažte se o barevné plakátky, kterých si lidé všimnou, v plakátku by nemělo být mnoho zbytečného textu
- **10 dní před akcí** - vylepte plakátky po městě, do vchodů na nástěnky, do obchodů, ...

Co musíte mít připravené na akci:

- **všechno z kapitoly B.** - nechtějte po lidech, aby nosili nářadí, pro ně už musí být všechno připravené, aby přišli
- **kamarádi** - mějte na akci své kamarády pro případ (a počítejte s tím), že na akci, z řad veřejnosti, nikdo nepřijde, tak aby jste nemuseli úklid zrušit
- **odměna** - sežeňte pro účastníky nějakou odměnu. Tužku, samolepku, pohled, sušenku. Ideální je mít domluvený například vstup zadarmo do bazénu, do sportovního centra nebo do kina
- **pitný režim** - zajistěte na akci várnici s čajem nebo se šťávou nebo napište do plakátku, ať si lidé vezmou pití do baťůžku

Co po akci:

- **poděkování** - poděkujte lidem v novinách
- **rekapitulace** - napište do novin, kolik jste toho uklidili, jaké místo je díky úklidu čistší, co dostali lidé, za to, že přišli uklízet
- **pro Vás** - sedněte si a napište si chyby, kterých se příště musíte vyvarovat, pohovořte o akci s přáteli, protože celou akci uvidí jinýma očima než Vy

Tak to je všechno. Jestli se rozhodnete zorganizovat úklidovou akci, tak Vám držím palce a na závěr článku přikládám jen kontakt na organizaci, kde budete moci získat propagační materiály na akci, pokud se rozhodnete zapojit svou akci do celosvětově pořádané akce s názvem Clean up the World - Uklidíme svět, kterou v ČR koordinuje Český svaz ochránců přírody. Jejich internetové stránky jsou www.csop.cz a tam už všechno najdete.

Autor: Jakub Juda

Převzato z webu Příroda.cz